

**Erasmi a Chokier Tractatus iurisdictionis ordinariae in
exemptos, illorumque exemptione ab ordinaria
iurisdictione**

in duos tomos distinct.

Quo Praeter Varias Ac pervtiles Additionibus praecipuis & in foro
potissimum occurentibus Tomi primi Quaestionibus annexas, etiam S.
Rotae Romanae Decisiones Novissimae De Eadem materia editae, &
singulari studio selectae continentur - Hac postrema editione
praecedentibus duobus Tomis primum additus

Chokier, Érasme de

Coloniae Agr., 1684

Decisio XLI. Exemptio ab Episcopo, & iurdictio competens Abbati qualiter
probetur, & ex quibus plenè justificata dicatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61921](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61921)

ponant de aliquibus actibus jurisdictionalibus factis per D. Archiepiscopum, qui propter universalitatem causae conferunt ad universalem jurisdictionem ex supra allegatis. Et praedicta magis de plano procedunt, quo ad causas matrimoniales, & criminales, in quibus sacro Concilio Tridentino cavetur, ut manuteneantur Episcopi, nisi adit in contrarium immemorabilis canonizata per tres conformes, ut fuit dictum in causa Veronen. iurisd. tit. 18. Martii 1596. coram bona mem. Cardinale Pamphilo, & in Burgen. iurisdictionis. 7. Februarii, eiusdem anni coram bona memoria Orano. &c.

DECISIO XLI.

Exemptio ab Episcopo, & iurisdictione competens Abbati qualiter probetur, & ex quibus plene justificata dicatur.

R. P. D. E M E R I X.

Caven. seu Caputaquen. iurisdictionis

Luna 14. Martii 1672.

Hic decisio
274 par.
17. recitat.

S U M M A R I U M.

- 1 Exemptio probatur ex indultis omnimodis jurisdictionem concedentibus & num. 2.
- 2 Exemptio probatur ex sententia antiqua Indultis summorum Pontificum roborata.
- 3 Confessio Episcopi super exemptione a sua iurisdictione plene probat.
- 4 Exemptio probatur ex pluribus actibus jurisdictionalibus.
- 5 Ecclesia noviter constructa assumit & retinet primariam exemptionem, & privilegia quae antiqua competebant, & per totam.
- 6 Iurisdictionales actus exercens, iurisdictionem & exemptionem habere dicitur & num. 5.
- 7 Assistentia juris non suffragatur Episcopo in loco exemptio.
- 8 Actus jurisdictionales pauci, & clandestini exerciti ab Episcopo in loco exemptio, eidem non suffragantur.
- 9 Iurisdictionales actus ab altero exerciti in loco exemptio, eodem minus praesudicant, si ut primum habita fuit notitia, reclamatum est.
- 10 Supposito cessante, cessat etiam, quodcumque super illo dispositum est.
- 11 Abbas habens iurisdictionem quasi Episcopalem & Territorium separatum, Diocesani nomen assumit.
- 12 Attentata sunt omnia gesta post & contra sententiam, & per consequens revocanda. Abbas

Abbas Ven. Monasterii Sanctiss. Trinitatis Cavæ Ordinis Cassinen. curiam ab Episcopo Caputaquen. in jurisdictione, quam exercebat in Ecclesia Parochiali pariter sub invocatione Sanctissimæ Trinitatis intra Castrum Pollæ Caputaquen. D. cæcis recursum habuit ad A. C. à quo de anno 1662. obtinuit favorabilem sententiam declarantem ad ipsum Abbatem, ejusque successores pro tempore spectare, & pertinere omnimodam jurisdictionem, quasi Episcopalem, ac parochianis ullos actus jurisdictionales exercere; cum autem modernus Episcopus isti sententiæ non acquiesceret, imò plura contra illam innovando insisteret, pro assumptione causæ apud SS. Congregationem Concilii, & Episcoporum, pro parte Abbatis addita fuit signatura Sanctiss. ab eaque causa remissa ad A. C. Unde in gradu appellationis delata ad Rotam, proposui de communi partium contentationis attentatorum, resolutum in omnibus ad favorem Abbatis.

Ipsè enim bonum jus suum reassumptum ab altâ origine fundabat primo in antiquissima donatione Ecclesiæ, & Casalis S. Petri extra Castrum Pollæ (in cuius locum subrogata fuit Ecclesia, de qua agitur) una cum omnibus terris, & Vasallis eodem existentibus usque ab anno 1086. factâ Monasterio Caveni ab Alerio Cavemite Pollæ, & Sigigarda ejus uxore, *summario Abbatis numero 2.* Postquam donationem cum anno 1092. supervenerit Indultum Urbani secundi tribuens Abbati Caveni, ejusque successoribus facultatem exercendi Pontificalia, ceteraque spiritualia in omnibus locis ac Oppidis tunc in Monasterio posse constitutis, eademque in posterum deferendis, *ead. summario num. 3.* inde inferebant prædictam Ecclesiam, uti membrum Monasterii Caveni, remanuisse exemptam, & absolutam ab omni, & quacunque jurisdictione ordinarii, ut in terminis ejusdem indulti decernitur in Caven. *Collationis Ordinum. 26. Junii 1654. §. ad elucendum vers. ad augendum vero ceram bo. mem. Verosio.*

Secundò, & quidem magis pacificè in altero indulto Alexandri Tertii Anno 1168. Consistorialiter edito, & à Cardinalibus subscripto, in quo inter alias Ecclesias tunc possessas à Monasterio Caveni, quas sibi enumerando suscipit sub immediata protectione Sedis Apostolicæ, iterumque de speciali gratia, & plenitudine potestatis eximit ab omni jure seu jurisdictione Episcopali, literaliter exprimit Ecclesiam S. Petri de Pollæ, ut liquet ex ejus diplomate *dicto summario num. 19.* quod probare *omnimodam exemptionem est, lex. in cap. Si Papa 10. §. si autem de privi. in 6. Abbas in cap. significasti num. 8. cum seq. de for. comp. Antonin. var. resolut. lib. 3. resol. 4. sub n. 1. Rota coram bo. mem. Bichio decis. 459. nu. 3. & in recen. decis. 239. num. 1. par. 8.*

Tertiò, in sententiâ lata anno 1210. ab Archiepiscopo Amalphitano, & ab Episcopo Scalen. Delegatis Apostolicis, in qua pronuntiatum fuit Monasterium

Caven. ejusque membra, & præcipuè Clericos sæculares existentes in Castello Cilentii, & in suis Casalibus fuisse, & esse omninò exemptos ab omni jure, seu jurisdictione Episcopi Caputaquen. neque istum ejusque successores posse ab eis exigere procuraciones, citato *summario* n. 4. quæ sententia tanquam lata super statu, & iustitia antiquitate temporis, corroborataque præmissis indultis, exemptionem probat contra Episcopos successores ad text. in *L. ingenuum ff. de stat. homin. Alex. in l. sapient. 59. ff. de re judic. Rota coram Seraph. decis. 1422. num. 8. & in terminis cor. Martino. decis. 54. sub n. 2. circa med. vers. quod etiam patet, & nu. 3. & seqq.*

Quæ in confessione judiciali emissa anno 1362. à Thomasio tunc Episcopo Caputaquen. qui agnoscendo bonam fidem restituit Monasterio Caveni quoddam Ecclesiam occupatas in dicta Regione Cilentii, ac intuper expressè factus fuit Ecclesiam S. Petri apud Pollam, licet in sua Diocesi Caputaque. existen. nihilominus ab antiquo spectasse & spectare ad jus, dominium, & proprietatem Abbatis, & Monasterium Caven. in eaque nullum jus competere ipsi Episcopo, neque Ecclesie Caputaquen. ac proinde obligavit se, & successores suos, nullo unquam tempore in illa molestare Abbatem, & Monasterium Caven. eodem *summario* nu. 5. Cui quidem ita emanata ab Episcopo, qui præsumitur informatus de statu, & qualitate Ecclesiarum suæ Diocesis, plurimum deferri debere in his terminis advertit Rota coram Eminentiss. Othobono decis. 125. nu. 8. & 9. & in recent. decis. 152. num. 5. par. 7. cum aliis in Novarien. Parochialis 16. Martii 1665. §. idemque coram bo. mem. Avunculo meo.

Quintò demum in frequentatis actibus jurisdictionalibus per Abbates pro tempore gestis, nempe visitationibus dictæ Ecclesie, Collationibus beneficiorum, & Ordinum, Convocationibus Synodorum, administratione Sacramentorum, cognitionibus causarum, aliisque pluribus magis distinctè relatis in eodem *summario* à nu. 8. usque ad 13. ex quibus totalis exemptio à jurisdictione Ordinarii, & omnimoda subiectio Abbati benè desumitur. per text. in cap. 1. in fin. de censib. in 6. can. Presbyteri de consecrat. dist. 4. cap. quanto de consue. & ea qua tradit Barbof. de potest. Episc. alleg. 3. num. 3. allegat. 30. n. 1. & 4. alleg. 102. nu. 4. & seqq. & alii plures in his terminis adducti per Rot. coram Bichio d. decis. 459. à nu. 20. cum pluribus seqq. & coram Eminentissimo Othobono decis. 125. à nu. 4. & in recent. decis. 152. nu. 9. par. 10. & in citata Caven. collationis Ordinum 26. Junii 1654. §. Territorium post med. vers. hac autem coram bo. mem. Verosipio.

Unde cum populus & Clerus Ecclesie Sancti Petri extra Castrum Pollæ ob æris intemperiem, latronum incursiones, aliasque temporum calamitates anno 1517. se contulerint ad habitandum intra idem Castrum, ibiq; etiam edificaverint Ecclesiam Parochialem sub invocatione Sanctissimæ Trinitatis, de qua agitur, & Episcopus Caputaquen. illis impertitus fuerit licentiam, ut in hac nova Ecclesia possent bap-

baptizare, aliaque Ecclesiastica Sacramenta ministrare suis Parochianis, quos omnes liberos, & exemptos à suâ jurisdictione (prout antea erant) dimisit, dicto summo num. 6. idque per Breve speciale anno 1525. confirmaverit sanc. mem. Clementis VII. *cod. summo. num. 7.* consequens est etiam, quod non solum hæc nova Ecclesia assumpserit, & retinuerit potestatem exemptionem, aliaque privilegia, quæ concesserant juxta Text. in cap. quia Monasterium de Religios. domib. glof. in cap. privilegium vers. item si autem superiores de reg. jur. in 6. Felin. in cap. cum delecta sub num. 21. ver. quando autem Ecclesia de rescript. cum alijs per Rot. decif. 153. num. 12. par. 11. recens. sed etiam quod Abbates pro tempore continuando actus jurisdictionales illam debite recte vistorint, eius beneficia ritè contraherint, resignationes admiserint, Clericos ordinârint, ad Synodum convocârint, Sacramentum Chrismatism ibidem publice palam administrârint, cæteraque alia jus Diocesanum præ se ferentia peregerint, prout hæc omnia per Abbates legitime fieri potuisse declaravit Sixtus V. in hac Resolutionibus sac. Congregationis Concilii Interpretum in Brevis desuper expedito sub fel. reordat. Gregorio XIII. in solitâ formâ rationi congruit, summo num. 18. ut referri etiam d. dec. Caven. Collationis Ordinum 26. Jan. 1654. d. §. eligendum in fin. coram bon. mem. Verostrio.

- Probato autem ex tot, tantisque documentis antiquis, & modernis bonoque uâ juris, vel in aliquibus actibus jurisdictionalibus exercitis per suos antecessores, quia assistentia juris non suffragatur Episcopo in loco exempto, quilibet sit in Diocesi, æquiparatur tamen quoad jurisdictionem loco existenti extra Diocesim, juxta punctualem doctrinam Gemin. in cap. cum Episcopus nu. 4. de offic. Ordin. in 6. Franch. in c. 2. §. statuto num. 12. vers. sed si per privilegium do. constr. eodem lib. 6. Bellef. de jur. Cleric. par. 1. de jurisdic. Abbati. S. Michaeli de elusa §. uni num. 5. ubi plura adducit exempla. Rota coram Martin. Andr. decif. 54. num. 5. & recon. decif. 373. num. 12. par. 11. & in citatâ Caven. collationis ordinum ubi proximè vers. hinc enim. Actus jurisdictionales sunt pauci, & clandestini, ideoque non potuerunt præjudicare Abbati, cujus consensus, aut scientia & patientia requirebatur ad effectum, ut ex illis Episcopus potuisset acquirere aliquod jus ad text. in L. quoties §. servitutum ff. de servit. Bald. in l. 2. num. 22. & segg. C. de servit. & aqua Rota in terminis decif. 165. num. 6. par. 4. divers. & coram Bichio decif. 133. num. 24. & in recent. dec. 220. num. 28. & 313. num. 13. par. 9. eoque magis dum statim ac de illis habita fuit notitia, fuerunt per Abbates impugnati, dicto summo num. 23. Rota decif. 248. sub num. 6. par. 2. recent. & coram Bichio decif. 328. sub num. 17. & 16.
- Nec minus relevant resolutiones de anno 1588. & 1603. emanatæ à S. Congregatione præpositâ negotiis Episcoporum & Regularium, in quibus declaratum fuit malè promotos fuisse ad sacros Ordines nonnullos Clericos hujus Ecclesie

Et cum literis dimissorialibus Abbatis Cavenensis, quia hujusmodi resolutiones emanarunt non audito Abbate, & cum supposito, quod eadem Ecclesia, ejusque Clerici non essent exempti à Jurisdictione Episcopi; quod suppositum cum præmissis corruat, corruunt etiam prædictæ resolutiones, quæ non militant in locis alterius jurisdictioni subjectis, ac Territorium separatim constituentibus, in declaravit Sac. Congregatio Concilii relata per Tamburin. de jure Abbatum, quem refert & sequitur Rota. in d. decis. 459. sub numer. 29. coram Babin.

Simili responsione tollitur decisio in Capuana Parochialium 15. Februarii 1666. coram R. P. D. meo Bevilacqua, quia præter quod adversus illam fuit concessa nova audientia, sicque nullum in ea constitui potest fundamentum, refert tantum quædam privilegia concessa universo Ordini Cassinensi, quæ ibi Rota dicit esse restricta ad personas, & Monachos intra septa Monasteriorum dicti Ordinis commorantes, & ad Ecclesias, & loca iisdem Monasteriis adjacentia, ideoque non applicatur proposito casui, in quo respectu Ecclesiæ de quâ agitur, concurrunt speciale privilegium Alexandri III. & tot alia jura superius recensita plenè comprobantia Abbatem in ea habere omnimodam jurisdictionem, quasi Episcopalem, & Territorium distinctum, separatim, & proinde Diocesani nomen assumere juxta gloss. in Clem. 1. §. volumus verb. 12. à Diocesani de foro competenti, ibique Card. Abb. Felin. & alii relati in dicta Capuana, Collationis Ordinum §. 1. coram Verosio.

Ex quibus conclusum fuit constare de bono jure Abbatis, etiam ad effectum Manutentionis, & purgationis attentatorum, quia de ejus possessione constat ex tot actibus possessorii superius recensitis, & de attentatis commissis per Episcopum, patet ex omnibus gestis per ipsum post, & contra dictam sententiam A. C. Quæ proinde uti attentata sunt revocanda. Cap. non solum de appellat. in 6. tot. ut. ff. nihil novari appellatione interposita Rota in Leodiens. pecuniaria 4. Decembri Anni præteriti coram me, aliisque vulgaris.

Et ita &c. utraque &c.